Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Casa Alta de can Ristol

Tona

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	c. Major, 60
Alçada:	579,8

Coordenades:

Latitud:	41.85264
Longitud:	2.22851
UTM Est (X):	435960
UTM Nord (Y):	4633703

Classificació

Número de fitxa	08283 - 82
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Any	1910
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	BPU Pla Especial de Protecció del centre urbà de Tona. Antic Camí Ral i Plaça Major. Catàleg de Béns a protegir. Núm 01/60. Aprovació inicial, juny de 2023
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial - productiu
Titularitat	Privada
Titular:	6039404DG3363N
Autoria de la fitxa	Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa:	dv., 12/04/2024 - 19:44

Descripció

Edifici entre mitgeres d’estructura tradicional amb tres crugies paral·leles. La coberta és de teula àrab en dues vessants i terrassa, i carener paral·lel a la façana. La composició de la façana és simètrica de tres eixos.

La planta baixa s’organitza amb porta central i dos portals laterals coincidents amb els eixos de simetria. La porta central, acabada amb un arc rebaixat, té la tarja reixada. Els portals laterals també presenten el mateix tipus arc, actualment suprimit per fer l’obertura rectangular. A l’estuc d’aquesta planta s’inscriuen línies horitzontals i sobre els arcs es dibuixen (també amb incisions) carreus decoratius.

A la planta primera, un balcó corregut engloba les tres obertures (emmarcades). La llosa del balcó és de formigó amb el perfil motllurat i baranes de fossa. El balcó és suportat per unes grans cartel·les amb decoració neoclàssica, geomètrica i de temàtica natural.

Al segon pis, també hi ha tres obertures amb balcó individualitzat, de les mateixes característiques que el del pis inferior, i amb el mateix tipus de cartel·la. Sobre les obertures d’aquest pis hi ha un revestiment decoratiu sobre l’estuc de formes sinuoses i acabat en punxa a la part central. Sobre aquest element, es superposa una peça motllurada amb motius florals.

Una cornisa a manera de faixa horitzontal divideix el segon pis d’una remunta (ROVIRA, 2023), on s’observen petites finestres, horitzontals i rectangulars dividides per columnetes amb capitell clàssics i emmarcades.

Destaca l’estuc a la façana dels pisos, que imita carreus de pedra buixardats.

El voladís de la façana és de morter amb mènsules decorades i per sobre hi ha una barana amb balustrades amb quatre pilars, delimitant el terrat.

Observacions:

L'edifici també va rebre el nom de can Ristol Nou.

Segons la valoració d'Anna Rovira, és una de les finques amb més entitat que queda al llarg de l’antic camí ral, tant a nivell de volumetria, com de composició i qualitat artística. La seva composició atorga valor de continuïtat en la coherència del paisatge urbà (valor ambiental), contextualitza i dignifica el paisatge històric urbà. La seva presència explica la gran transformació de Tona en el moment del descobriment de les aigües mineromedicinals (ROVIRA, 2023)

Història

Casa construïda el 1910 en un solar ocupat per una o dues cases més antigues, coincidint amb un moment d’auge de l’estiueig després del descobriment de les aigües mineromedicinals, a iniciativa de Ramon Ristol i Casulà, fill de can Ristol (casa que era a l’actual número 52, coneguda també amb el nom de ca l’Adroguer) i propietari de la fonda o hotel del mateix nom, al carrer del Doctor Antoni Bayés.

Una gran R esculpida sobre el portal d’entrada identifica el seu promotor. Els Ristol, botiguers i mercaders, foren una de les famílies establertes al carrer Major més benestants, al tombant dels segles XVIII al XIX. Fill de can Ristol va ser l’advocat Antoni Ristol Vilageliu, company d’estudis i amic de Jaume Balmes. Els Ristol donaren alguns alcaldes durant el segle XIX i foren promotors de la nova església parroquial. Ja al

segle XX, els Ristol van participar en la urbanització del barri Codina (ROVIRA, 2023).

Bibliografia

BATLLÉS, Ramon; COLL, Miquel. (1984). “Noms, renoms i malnoms de Tona”. Llibre de l’any 1983. Tona: Ajuntament de Tona

ORTEGA, Montse (2002). “Els carrers Nou, Barcelona i Major entre els segles XVI i XIX”. Llibre de Tona

ROVIRA, Anna. (2023) Pla Especial de Protecció del centre urbà de Tona – antic camí ral i plaça Major - Catàlegs de Béns a protegir. Ajuntament de Tona. Aprovació inicial.